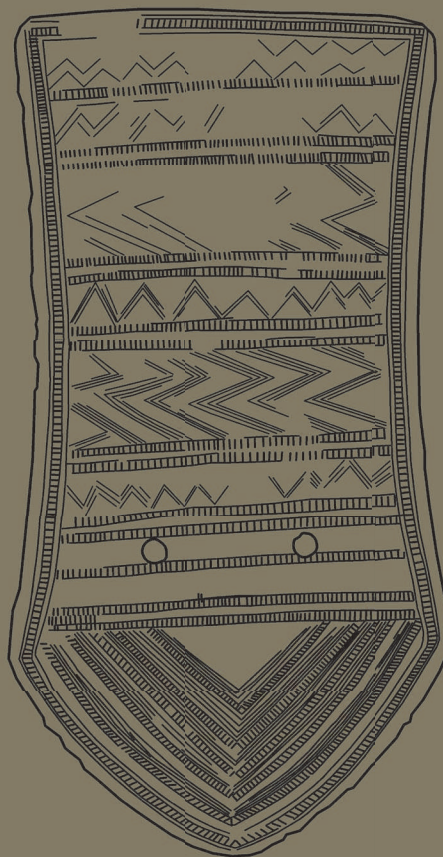

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKEHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 27
ROČNÍK CXI – 2017

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKEHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 27
ROČNÍK CXI- 2017

Bratislava 2017

ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI
ZBORNÍK SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO MÚZEA

CXI- 2017
ARCHEOLÓGIA 27

Predseda redakčnej rady/Head of editorial board
PhDr. Juraj Bartík, PhD., Bratislava

Redakčná rada/Editorial Board
Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc., Nitra
Mgr. Radoslav Čambal, PhD., Bratislava
PhDr. Beáta Egyházy-Jurovská, Bratislava
PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD., Bratislava
Doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc., Nitra
Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc., Opava
Dr. Eric Vrba, Boston

Zostavovateľ/Edited by
PhDr. Vladimír Turčan

Preklad do nemeckého a anglického jazyka/translation into English and German languages:
REELS, s. r. o., Stephanie Staffen a autori

Publikácia je recenzovaná/publication is reviewed
Grafická úprava /Graphic design
Marianna Lázničková, Erika Mészárosová

Tlač/Print:
Bittner print s.r.o

Vydalo/Published by: Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum, Bratislava 2017

Náklad/Numbers of the copies: 350 kusov

© Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum/Slovak National Museum-Archaeological Museum 2017

ISBN 978-80-8060-414-1
ISSN 1336-6637

OBSAH – INHALT

- 7 TOMÁŠ MICHALÍK: Paleolitické nálezy z Prašníka a Trstína. Príspevok k paleolitickému osídleniu severovýchodnej časti Malých Karpát
- 13 Palaeolithic finds from Prašník and Trstín. Towards a Palaeolithic settlement of the north-eastern part of the Small Carpathians
- 15 ALENA ŠEFČÁKOVÁ: Praveké kresby v jaskyni Domica
- 37 Prehistoric Drawings in Domica cave
- 43 BARBARA DANIELOVÁ: Medená sekera z Hruštína
- 47 Fund eines Kupferbeils aus Hruštín
- 49 ADAM GAŠPAR: Obilné jamy v praveku stredného a dolného Ponitrianska
- 61 Grain pits in prehistory of Nitra region
- 63 JURAJ BARTÍK – TOMÁŠ ZACHAR: Ozdobný štít únětickéj kultúry z Gajar
- 77 Verzierter Schild der Aunjetitzer Kultur aus Gajary
- 81 DAVID VÍCH: Pozdně bronzový depot se štítovou sponou z Moravské Třebové
- 87 Spätbronzezeitliche Hort mit Blattbügelfibel aus Moravská Třebová
- 89 PETER ŠIMČÍK: Plasticky zdobená mazanica z Prešova- Nižnej Šebastovej
- 96 Plastisch verzierter Huttenlehm aus Prešov-Nižná Šebastová
- 97 PETER C. RAMSL: Bronze- und eisenzeitliche Gräberfelder in Nordostösterreich: topographische Lage, Strukturen, und geschlechtsspezifische Bestattungsareale anhand von ausgewählten Beispielen
- 107 Pohrebiská z doby bronzovej a železnej v severovýchodnom Rakúsku: poloha, štruktúra a rodové areály na vybraných príkladoch
- 109 RADOSLAV ČAMBAL – IGOR BAZOVSKÝ: Neskorolaténske sídliskové objekty v Bernolákove, okr. Senec
- 130 Spätlatènezeitliche Siedlungsobjekte in Bernolákovo, Bez. Senec
- 133 MIROSLAVA DAŇOVÁ: Rímsky prsteň z Trenčína
- 136 Roman ring from Trenčín
- 137 VLADIMÍR TURČAN: Včasnostredoveké sídliskové objekty z Bernolákova
- 152 Frühmittelalterliche Siedlungsobjekte aus Bernolákovo
- 153 LUCIA PILKOVÁ – PETRA ŠIMONČIČOVÁ KOŇŠOVÁ: Predmety každodennej potreby z Čeboviec – Zeleného hradu (okr. Veľký Krtíš)
- 161 Gegenstände des alltäglichen Bedarfs aus Čebovce – Zelený hrad (Bez. Veľký Krtíš)
- 163 MICHAL PÍREK: Gajary – Posádka vo svetle historických prameňov
- 178 Gajary – Posádka im Lichte historischen Quellen
- 179 MAREK BUDAJ – MICHAL PÍREK: Nálezy z 14. – 15. storočia z hradu Tekovská Breznica
- 192 Funde vom 14. – 15. Jahrhundert von der Burg Tekovská Breznica (Bez. Žarnovica)

KOLOKVIUM

- 197 VLADIMÍR TURČAN: Pätnásty ročník kolokvií k otázkam rímsko-germánskej archeológie
196 Fünfzehnter Jahrgang der Kolloquien zu Fragen der römisch-germanische Archäologie
- 197 ZDENĚK BENEŠ: Doklady výzdoby ozubeným kolečkem (radýlkem) na sídlišti z počátku doby římské v Mlékojedech, okr. Mělník
204 Evidence of Cog-wheel Ornamentation on a site from the beginning of the Roman era in Mlékokojedy, Mělník District
- 205 EDUARD DROBERJAR – RADKA KNÁPEK: K labskogermánské radélkované keramice
212 Zur elbgermanischen Keramik mit Rädchenverzierung
- 213 KRISTIAN ELSCHKEK: Rädchenverzierte Keramik der römischen Kaiserzeit vom südlichen Marchgebiet
222 Radielková keramika z doby římské z jižního Pomoravia
- 223 LINDA KOVÁČSOVÁ – JÁN RAJTÁR: Urny zdobené ozubeným kolieskom z vybraných hrobov pohrebísk v Kostolnej pri Dunaji a v Sekuliach
233 Rädchenverzierte Urnen von ausgewählten Gräbern der Gräberfelder von Kostolná pri Dunaji und Sekule
- 235 JAROSLAVA RUTTKAYOVÁ – MATEJ RUTTKAY: Keramika zdobená radielkom z Ponitria a Požitavia
244 Rädchenverzierte Keramik aus dem Nitra und Žitava Gebiet
- 245 VLADIMÍR VARSÍK: Nádoby zdobené ozubeným kolieskom z kvádskeho sídliska vo Veľkom Mederi
250 Rollrädverzierte Gefäße aus der quadischen Siedlung von Velký Meder
- 251 PETR ZAVŘEL: Tečkovaná a radélkovaná výzdoba na keramice starší doby římské z jihočeských lokalit
268 Die Punkt - und Rädchenverzierung auf der Keramik der älteren römischen Kaiserzeit aus den südböhmischen Lokalitäten
- RECENZIE
- 271 Juraj Bartík: Zoja Benkovsky-Pivovarová – Bohuslav Chropovský: Grabfunde der frühen und der beginnenden mittleren Bronzezeit in der Westslowakei. Nitra 2015.
- 273 Skratky časopisov a periodík – Abkürzungen von Zeitschriften und Periodika

MEDENÁ SEKERA Z HRUŠTÍNA

BARBORA DANIELOVÁ

Key words: Orava, Hruštín, Eneolithic, flat axe, copper, metallographic analysis

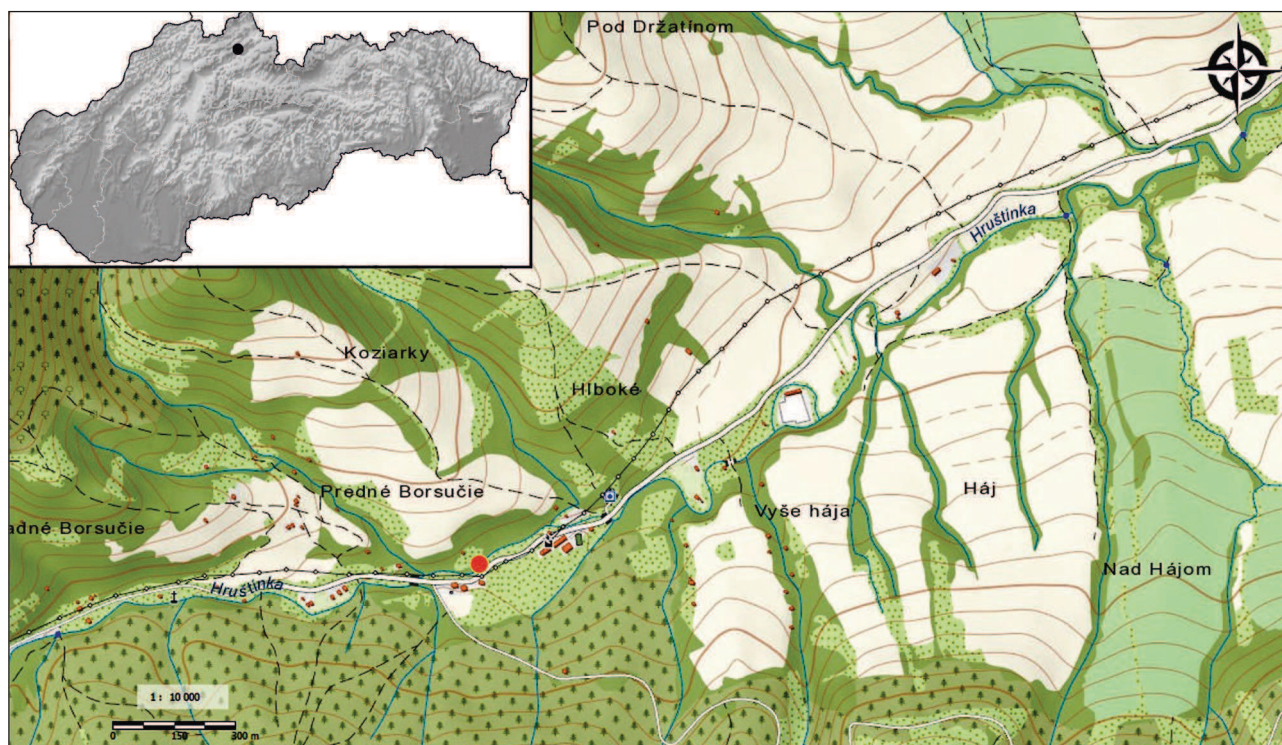
Abstract: *Find of a copper axe from Hruštín.* The paper deals with the find of a flat copper axe in the Hruštínka stream, in the municipality of Hruštín (Námestovo district). The object is analysed from the point of view of type and chronology and metallography.

V obci Hruštín (okr. Námestovo, Žilinský samosprávny kraj), poloha Predné Bosurčie (obr. 1), bola v potoku Hruštínka, nájdená plochá medená sekera. Ide vôbec o prvý praveký archeologický nález z katastra obce Hruštín.

Nález bol odovzdaný do Oravského múzea P. O. Hviezdoslava v Oravskom Podzámku miestnym rodákom J. Gáborom v roku 2017. Podľa slov nálezcu bola sekera objavená náhodne, a to pri vyberaní kameňov zo severného brehu potoka v extraviláne obce. Po dohode s nálezcom bola vykonaná obhliadka náleziska, ktorá zahrňovala GPS zameranie (GPS súradnice: 49° 18.401' S; 19° 17.859' V; n. v. 747 m n. m) a prieskum okolia. Pri obhliadke neboli žiadne ďalšie artefakty zistené v potoku, na príľahlom svahu ani v okolí náleziska. V bezprostrednej blízkosti nie je možné doložiť prítomnosť človeka v praveku, keďže nad polohou sa v súčasnosti nachádza súvislý les a vegetácia.

Opis

Plochá sekera s konvexným prierezom s nevýrazne sa rozširujúcim oblým ostrím a rovným, mierne vklesnutým tylom (obr. 2; 3: 1). Dĺžka sekery je 13,6 cm, maximálna šírka 2,8 cm, hrúbka 1,6 cm a váha 440 g. Povrch je zo všetkých strán výrazne skorodovaný, so zvyškami modrozelenej, oranžovej a bielej patiny. Na náleze nie sú viditeľné žiadne stopy po povrchovej úprave, prítomnosti bočných líšt, prípadne zdobenia.

Obr. 1. Hruštín. Poloha náleziska. Mierka 1 : 100 000 (www.geoportal.sk)

Abb. 1. Hruštín. Lage der Fundstelle. Maßstab 1 : 100 000 (www.geoportal.sk)

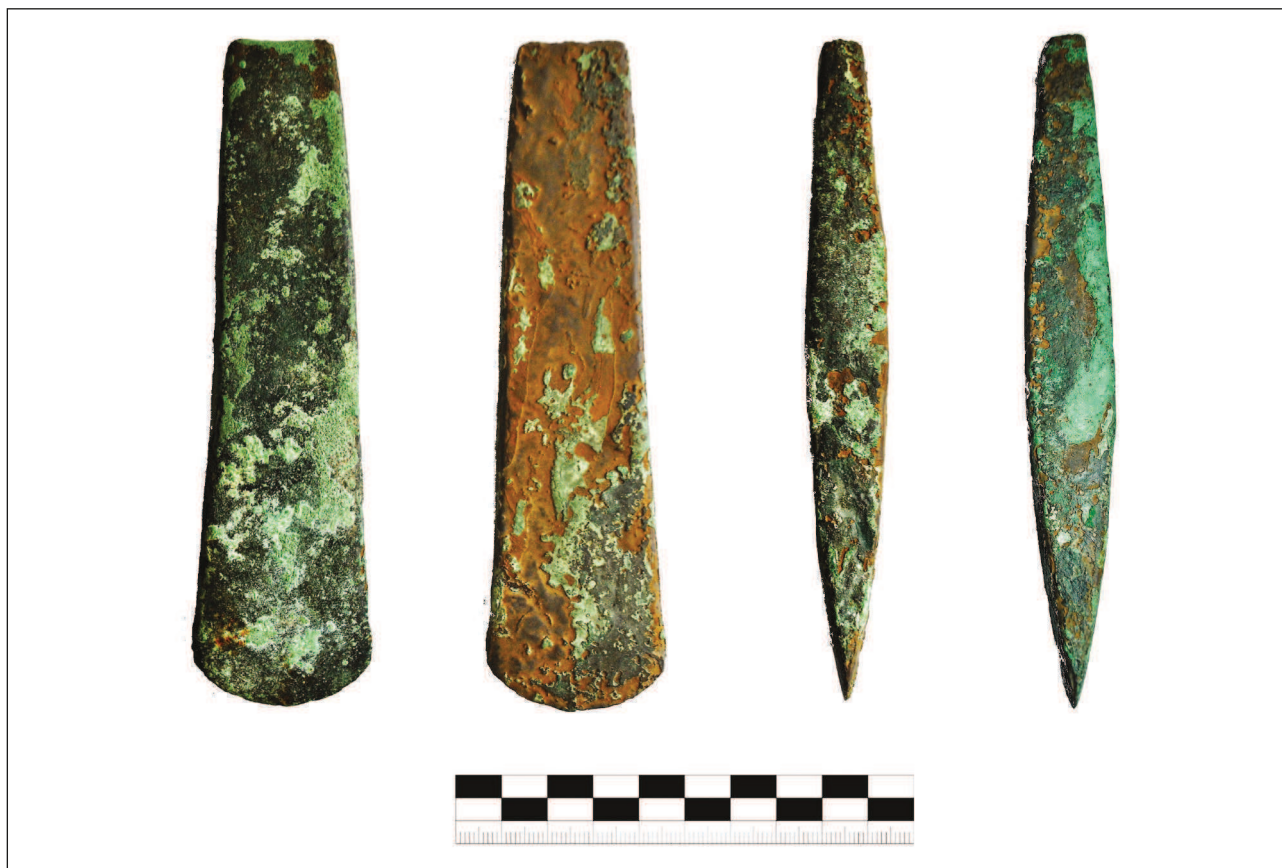
Chemická analýza

S cieľom zistiť zloženie skorodovaného kovu bola vykonaná laserová spektroskopia. Analyzované bolo chemické zloženie sekery a koróznej vrstvy na jej povrchu. Sekera obsahuje 93 % medi (tab. 1), čo ju podľa typológie surovín M. Novotnej (1955, 86), radí do kategórie surovej medi. S ňou vystupujú viaceré chemické prvky, a to hlavne antimón, striebro, železo a bizmut, v mierne zvýšenom množstve sa objavuje zinok. Ostatné prvky sú stopové. Prítomné je zvýšené množstvo hliníka, kremíka a horčíka, ktoré podľa chemickej analýzy dominujú na koróznom povrchu. Zvýšený výskyt uvedených prvkov môže byť spôsobený dlhodobou prítomnosťou vo vode a vytvorením hrubej vrstvy korózných splodín (obr. 2).¹

	Cu	Ag	Sb	Bi	As	Fe	Ni	Zn	Pb	Sn	Au	Co	Se
%	93,0595	0,3738	0,5256	0,2615	+	0,3434	+	0,2852	+	+	+	0,0267	+

Tab. 1. Percentuálne zastúpenie niektorých chemických prvkov v sekere z Hruštína (Obr. 3).

+ označuje stopové prvky (< 0, 0267).

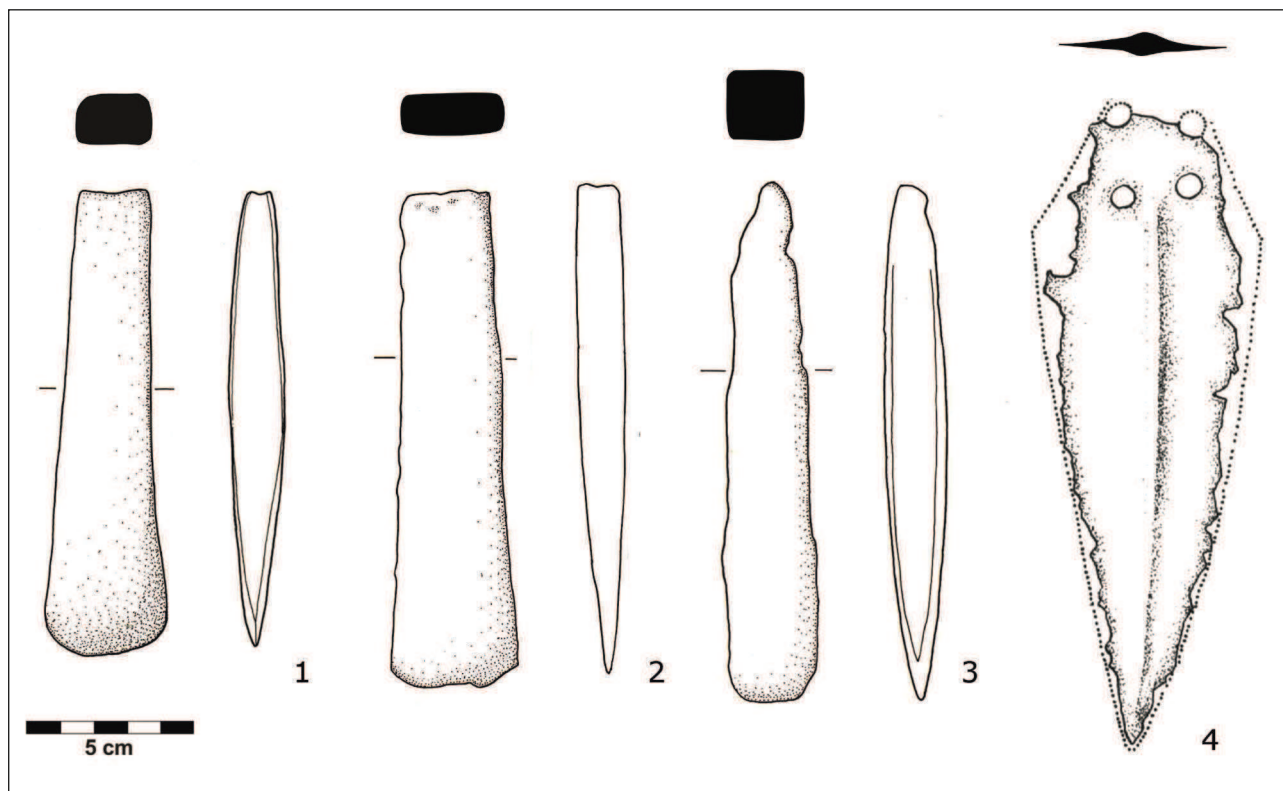
Obr. 2. Hruštín. Fotografická dokumentácia sekery. Foto: B. Danielová.

Abb. 2. Hruštín. Fotodokumentation des Beiles. Foto: B. Danielová.

Chronologické zaradenie

V literatúre existuje viacero typológií plochých sekier, ktoré sa navzájom líšia v závislosti od krajiny pôvodu autora. Sekera čiastočne pripomína typ Pločnik, ktorý v juhovýchodnej Európe reprezentuje archaický tvar sekier s hrubým telom, mierne naznačeným ostrím, bez konvexného prierezu (Kuna 1981, 17n). Na území Slovenska sú analogické sekery zastúpené relatívne početne (Novotná 1970, taf. 1-3). V poľskej typológii sekera odpovedá typu Kalinowice Dolne – variant A, ktorý masívnym telom pripomína kliny, má nevýrazné ostrie a konvexný prierez (Szpunar 1987, 11). Podobná, ale širšia, je sekera typu Pločnik, variant Strážnice zo sídliska Hulín – Pravčice na Morave, ktorá je datovaná do jordanovskej fázy, resp. mladšieho stupňa MMK (Dobeš a kol. 2010, 59n). V Rakúsku sekere zodpovedá variant Stollhoff z eponymného depotu (Mayer 1977, 45-48; Kienlin 2008; Dobeš 2013, 37), ktorý spadá do obdobia jordanovskej fázy. Z Maďarska sa analogické sekery vyskytujú v prostredí bodrogkeresztúrskej kultúry (Patay 1984, 26).

¹ Za vykonanie chemickej analýzy ďakujem Ing. Jurajovi Belanovi, PhD a Ing. Tatiáne Mišicovej z Katedry materiálového inžinierstva Strojníckej fakulty Žilinskej Univerzity v Žiline.

Obr. 3. Eneolitické medené predmety z Oravy: 1 Hruštín; 2 Oravský Podzámok; 3 Oravská Polhora; 4 Istebné (2 -4 podľa Novotná 1955). Kresby: B. Danielová.

Abb. 3. Äneolithische Kupfergegenstände aus Orava: 1 Hruštín; 2 Oravský Podzámok; 3 Oravská Polhora; 4 Istebné (2-4 nach Novotná 1955 und Čaplovič 1987). Zeichnungen: B. Danielová

Uvedené typológie nie sú porovnateľné, nakoľko niektoré z nich uprednostňujú všeobecné triedenie (Novotná 1970), iné konkrétne (Dobeš 2013), pričom rozdiel medzi variantmi je často minimálny (rozdiele pomerného indexu medzi dĺžkou a šírkou).

Nález z Hruštína možno vo všeobecnosti charakterizovať ako plochú sekeru s masívnym telom, so stopami po odlievaní, s naznačeným ostrím a konvexným prierezom (obr. 3: 1), ktorá sa v stredoeurópskom prostredí vyskytuje v staršom úseku eneolitu. A. Schmitz (2004, 576n) analogické nálezy súborne pomenoval „Typ 7“, ktorý je rozšírený na území dnešného Maďarska, Slovenska, Bulharska, Srbska, Albánska, Moravy a Poľska, pričom zo Slovenska uvádza 17 sekier tohto typu. Je datovaný do *Frühkupferzeit II* (Schmitz 2004, 577), čo chronologicky odpovedá komplexu Balaton I – Ludanice – Jordanów - Bisamberg/Oberpullendorf – Zbrześć Kujawski (Košťurík 1997, 97).

Regionálne kontexty nálezu

Z Oravy pochádza analogická sekera (podľa P. Čaploviča ide o klin; Čaplovič 1987, 31) z Oravského Podzámku (obr. 3: 2), ktorá má zaoblené ostrie a rovný tyl (Novotná 1970, taf. 2: 23). Medený klin bol objavený na presne neurčenom mieste na Babej Hore (obr. 3: 3), v katastri obce Oravská Polhora (Kubíniy 1898, 404-407). Do eneolitu je datovaná aj medená dýka (obr. 3: 4) typu Malé Leváre z Istebného (Čaplovič 1987, 32).

Predmety boli podrobené chemickému rozboru, ktorého výsledky sú podobné analýze z Hruštína (Novotná 1955, tab. 2). Všetky boli vyrobené zo sulfidických rúd, ktorá obsahovala zvýšené množstvo striebra, antimónu a bizmutu. V žiadnej vzorke nebolo preukázané výrazné zastúpenie arzénu. Pôvod medi odkazuje na oblasť Starých Hôr alebo Liptova (Págo 1968, 245-254; Novotná 1955, 19), pričom v Liptove je zatiaľ doložená len stredoveká ťažba a spracovanie medi. Antimónová meď, vyskytujúca sa v okolí Banskej Bystrice, dominuje staršiemu úseku eneolitu a produkty z nej sú rozšírené v severnom a severozápadnom Maďarsku, Morave, Čechách, strednom Nemecku alebo v Poľsku – Kujavsku (Dobeš 2013, 106-113).

Diskusia

Účel eneolitických medených predmetov (sekier alebo klinov) je v literatúre opisovaný rôzne. Starší názor vychádza z plynulého vývoja plochých kamenných sekier a pripisuje im funkčný význam (Čaplovič 1987, 31 n). V súčasnosti sa odborná verejnosť prikláňa k symbolickej interpretácii ťažkých medených sekeromlatov a plochých sekier, ktoré mali označovať prestíž ich vlastníkov (Kuna 1989; Dobeš a kol. 2010, 66). Väčšina eneolitických medených predmetov v strednej Európe je bez nálezového kontextu, čím neprispievajú k problematike interpretovania postavenia a funkcie medených sekier v rám-

ci spoločnosti. Sekera z Hruštína a dýka z Istebného pochádzajú z potokov a hypoteticky ich možno spájať s votívnymi darmi podobne, ako sú interpretované analogické nálezy z územia Poľska (*Nebelsick/Lyszkowic 2015*).

Záver

Z typologicko-chronologickej a chemickej analýzy vyplýva, že medené sekery z Hruštína, Oravského Podzámku a klin z Oravskej Polhory, sú spoločne s medenou dýkou z Istebného datované do staršieho úseku eneolitu, do obdobia existencie ľudanickej skupiny na Slovenku a jordanovskej skupiny v Česku a Sliezske. Datovanie nekorešponduje s keramickými nálezmi z Oravy (napríklad Dolný Kubín – Trniny, Vyšný Kubín – Ostrá skala), ktoré predstavuje stredný úsek eneolitu – obdobie badenskej kultúry (*Čaplovič 1987, 34n*).

V budúcnosti bude treba zahájiť systematické prieskumy hornej Oravy, nakoľko absentuje povrchový prieskum tejto časti regiónu. Nález medenej sekery svedčí o archeologickom potenciáli oblasti a otvára nové otázky osídlenia Oravy v praveku. Medzi inými o akú archeologickú kultúru ide, nakoľko zo slovensko-poľského pohraničia nie je doložené osídlenie v starom eneolite. Dôvodom je pravdepodobne nedostatočný stav bádania.

Zároveň treba brať do úvahy polohu náleziska – potok Hruštínka, ktorý sa napája na Bielu Oravu, čím mohol v minulosti tvoriť súčasť komunikácií pozdĺž riek a potokov smerom na sever, za slovensko-poľské pohraničie. Výskyt medených predmetov vo vodstvách je v staršom eneolite častý jav. To sa týka najmä územia dnešného Poľska, kde je vysledované systematické ukladanie medených predmetov pozdĺž väčších tokov, ktoré ústia do Baltského mora (*Nebelsick/Lyszkowic 2015*). Hoci chemická analýza povrchu sekery poukazuje na dlhodobú prítomnosť vo vode, považujem za dôležité konštatovať, že predmet mohol byť odplavený z pôvodného miesta alebo splavený z brehu.

LITERATÚRA

- Čaplovič 1987* – P. Čaplovič: Orava v praveku, vo včasnej dobe dejinnej a na začiatku novoveku. Martin 1987.
- Dobeš 1989* – M. Dobeš: Zu den äneolithischen Kupferflachbeilen in Mähren, Böhmen, Polen und in der DDR. In: Das Äneolithikum und die früheste Bronzezeit (C14_ 3000_2000 b.c.) in Mitteleuropa: kulturelle und chronologische Beziehungen. Praehist. XV, Praha 1989, 39-48.
- Dobeš a kol. 2010* – M. Dobeš: K počátkům výskytu mědené industrie na Moravě, sekery z Hulína – Pravčic a Laškova – Kandie. Přehled Výzkumů 51, Brno 2010, 57-68.
- Dobeš 2013* – M. Dobeš: Měď v eneolitických Čechách. Praha 2013.
- Kienlin 2008* – T. Kienlin: Frühes Metall im nordalpinen Raum. Bonn 2008.
- Koštuřík 1997* – P. Koštuřík: Poznámky k jordanovské kultuře na Moravě. Sborník prací Fil. Fak. Brno 2, 1997, 89-112.
- Kubíniy 1898* – M. Kubíniy: Az Árva-Váraljai urna temetöröl. Arch. Ért. U18, Budapest 1898, 404-407.
- Kuna 1981* – M. Kuna: Zur neolithischen und äneolithischen Kupferverarbeitung im Gebiet Jugoslawiens. Godišnjak Sarajevo 9, 1981, 13-91.
- Kuna 1989* – M. Kuna: Soziale und ökonomische Faktoren der Entwicklung der frühen Kupfermetallurgie in Südost – und Mitteleuropa. Praehist. XV, Praha 1989, 33-38.
- Mayer 1977* – E. F. Mayer: Die Äxte und Beile in Österreich. PBF IX, Band 9, München 1977.
- Nebelsick/Lyszkowic 2015* – L. D. Nebelsick – G. Lyszkowic: In the beginning Copper artefacts deposits in Polish waters. In: Woda – żywiołujazmiony i nieujazmiony. Zielona Góra 2015, 77-110.
- Novotná 1955* – M. Novotná: Medené nástroje a problém najstaršej ťažby medi na Slovensku. Slov. Arch. 3, Bratislava 1955, 70-100.
- Novotná 1970* – M. Novotná: Die Äxte und Beile in der Slowakei. PBF IX, Band 3, München 1970.
- Págo 1968* – L. Págo: Chemická charakteristika slovenské medené rudy a její vztah k medi používané v pravěku. Slov. Arch. XVI-1, Bratislava 1968, 245-254.
- Patay 1984* – P. Patay: Kupferzeitliche Meißel, Beile und äxte in Ungarn. PBF IX, Band 15, München 1984.
- Schmitz 2004* – A. Schmitz: Typologische, chronologische und paläometallurgische Untersuchungen zu den früh kupferzeitlichen Kupferflachbeilen und Kupfermeißeln in Alteuropa. Saarbrücken 2004.
- Szpunar 1987* – A. Szpunar: Die Beile in Polen I. PBF IX, Band 16. München 1987.

FUND EINES KUPFERBEILS AUS HRUŠTÍN

BARBORA DANIELOVÁ

Das Kupferbeil ist der erste archäologische Fund aus dem Dorf Hruštín. Auf Basis mehrerer mitteleuropäischen Typologien der Flachbeile (Novotná 1970; Patay 1984; Szpunar 1987; Dobeš 1989; Schmitz 2004), kann man den Gegenstand allgemein als Flachbeil mit massivem Körper, mit angedeuteter Schärfe, konvexem Querschnitt und Spuren vom Abgießen charakterisieren, der im mitteleuropäischen Milieu im älteren Abschnitt des Äneolithikums vorkommt. Die metallographische Analyse des Beils bezeugte einem 93% Kupferanteil (Taf. 1), was den Rohstoff nach M. Novotná (1995, 86) in die Kategorie des Rohkupfers einreihet. Mit diesem kommen mehrere chemische Elemente vor, und zwar hauptsächlich Antimon, Silber, Eisen und Bismut. Eine ähnliche Zusammensetzung ist bei weiteren Kupferexemplaren aus der Orava Region bezeugt (Novotná 1955, tab. 2), wie das beim Beil aus Oravský Podzámok (Abb. 3: 2), beim Keil aus Oravská Polhora (Abb. 3: 3) und dem Dolch vom Typ Malé Leváre aus Istebné (Abb. 3: 4) der Fall ist. Sie wurden von sulfidischen Erzen erzeugt, die eine erhöhte Menge von Silber, Antimon und Bismut (Novotná 1955, 86; Čaplovič 1987, 33) beinhalten. Den Ursprung des Kupfers kann man im Gebiet von Staré Hory suchen (Novotná 1955), wobei das Antimonkupfer, das in Nähe von Banská Bystrica vorkommt (Elemente Ag, Bi, Sb), dem älteren Abschnitt des Äneolithikums dominierte (Dobeš 2013, 106-113).

Von typologisch-chronologischer und metallographischer Analyse geht hervor, dass die angeführten Kupfergegenstände aus der Orava Region in die Existenzzeit des Kulturkomplexes Balaton I – Ludanice – Jordanów – Bisamberg/Oberpullendorf – Zbrześć/Kujawski gehören. Die Datierung entzieht sich den Keramikfunden aus der Orava Region (z. B. Dolný Kubín – Trniny, Vyšný Kubín – Ostrá skala), die in dem mittleren Abschnitt des Äneolithikums datiert werden – in die Zeit der Badener Kultur (Čaplovič 1987, 34n). Es ist nötig systematische Prospektionen der oberen Orava Region realisieren, die die Besiedlung vom älteren Äneolithikum belegen werden. Der Fund des Kupferbeils zeugt vom archäologischen Potenzial der Region und eröffnet neue Fragen zur Besiedlung der Orava Region in der Urgeschichte. Unter anderem um welche archäologische Kultur es sich handelt, da aus der Nordslowakei und dem südlichen Klempolen die Besiedlung während des älteren Äneolithikums nicht belegt ist. In Betracht muss man die Lage der Fundstelle – den Bach Hruštinka nehmen, der in dem Fluss Biela Orava fließt, der mit seinen Zuflüssen das slowakisch-polnische Grenzgebiet verbindet.

Mgr. Barbora Danielová
Múzeum P. O. Hviezdoslava
Oravský hrad
027 41 Oravský Podzámok
archeologia@oravskemuzeum.sk

© SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM-ARCHEOLOGICKÉ MÚZEUM
ISBN 978-80-8060-414-1
ISSN 1336-6637